

Lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsusele esitatud ettepanekute koondtabel

Sisaldab ka lähteseisukohti

Jrk nr	Ettepaneku esitaja ning ettepaneku esitamise aeg	Ettepaneku sisu	Muhu valla seisukoht
1	Maa-amet 17.03.2016 kiri nr 6.2-3/4016 (Maa-ameti poolt ÜP algatamise teate järgselt vallale esitatud ettepanekud)	1. Palume planeeringu koostamisel arvestada MaaPS § 62 sätestatuga, mille kohaselt tuleb maapõue seisundit ja kasutamist mõjutava tegevuse korraldamisel tagada keskkonnaregistris arvele võetud maavara kaevandamisväärsena säilimine ja juurdepääs maavaravarule. Nimetatud seaduse § 62 lõike 3 järgi võib Keskkonnaministeerium maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavat püsiva iseloomuga tegevust lubada üksnes juhul, kui kavandatav tegevus ei halvenda maavaravaru kaevandamisväärsena säilimise või maavaravarule juurdepääsu osas olemasolevat olukorda.	Maa kasutust planeerides võetakse arvesse, et maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavat püsiva iseloomuga tegevust võib Keskkonnaministeerium lubada vaid juhul kui kavandatav tegevus ei halvenda maavaru kaevandamisväärsena säilimise või maavaravarule juurdepääsu osas olemasolevat olukorda. Ettepanek võetakse teadmiseks. <i>Lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse muutmiseks käesolevas etapis puudub vajadus</i>
		2. Muhu valla territooriumile jäävad täielikult viis keskkonnaregistris arvel olevat maardlat – Koguva dolokivimaardla, Hellamaa dolokivimaardla, Päelda kruusamaardla, Lõetsa turbamaardla ja Muhu savimaardla. Lisaks on Muhu valla territooriumil ka üks kehtiv maavara kaevandamise luba, mis kuulub Muhu Vallavalitsusele. Palume planeeringudokumentides kajastada planeeringuala kattumine eelnimetatud maardlatega ning planeeringujoonistele kanda maardlate piirid. Mäeeraldise ja selle teenindusmaa alale palume anda mäetööstusmaa juhtotstarbe. Keskkonnaregistri seaduse § 6 kohaselt peab planeeringute koostamisel kasutama üksnes keskkonnaregistrisse kantud keskkonnaandmeid. Planeeringudokumentides, sh joonistel, palume kasutada keskkonnaregistri maardlate nimistu ajakohaseid väljavõtteid.	Võetakse planeeringu koostamisel arvesse. <i>Lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse muutmiseks puudub vajadus</i>
2	Maanteeamet 01.04.2016 nr 15-2/16-00033/037 (Maanteeameti poolt ÜP algatamise teate järgselt vallale esitatud ettepanekud)	1. Planeeringus käsitleda riigiteede kaitsevööndite laiused EhS § 71 alusel ja tee kaitsevööndis kehtivad piirangud EhS § 70 ja § 72 alusel.	Seadusest tulenevate piirangute kajastamise vajadust planeeringu kaardil kaalutakse planeeringu hilisemas etapis. Seadusest tulenevate piirangute ümberkirjutamine seletuskirja ei ole vajalik, kuna piirangud kehtivad üldplaneeringust sõltumata. <i>Lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse muutmiseks puudub vajadus</i>
		2. Planeeringu seletavas osas märkida, et riigiteede kaitsevööndisse üldjuhul hooneid mitte kavandada. Vastavalt EhS § 70 lg 3 võib ehitiste kavandamisel	Ettepanekut kaalutakse planeeringu hilisemas etapis. Tegevusi tee kaitsevööndis reguleerib ehitusseadustik.

		<p>kaitsevööndis kehtivatest piirangutest kõrvale kalduda ainult Maanteeameti nõusolekul eeldusega, et kavandatu ei ohusta ehitist (riigiteed) või selle korra kohast kasutamist.</p>	<p><i>Lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse muutmiseks puudub vajadus</i></p>
		<p>3. Arvestades riigiteede võimalikku teemaa laiendamise vajadust teede rekonstrueerimise käigus kaaluda riigiteedele 20 m laiuste tehnoloogiliste vööndite määramise vajadust äärmise sõiduraja välimisest servast, tee ohutuse tagamiseks, perspektiivseteks teede õgvendusteks ja laiendusteks, koguja- ja kergliiklusteede välja ehitamiseks, avalikes huvides vajalike tehnovõrkude- ja rajatiste paigutamiseks ning teede püsivust tagava veerežiimi parandamiseks. Maakasutustingimuseks seada, et tehnoloogilises vööndis ehitustegevuse planeerimisel tuleb tee ohutuse tagamiseks kaasata Maanteeamet.</p>	<p>Ettepanekut kaalutakse planeeringu hilisemas etapis. 20 meetri laiune vöönd kattub riigitee kaitsevööndiga, kus tegevusi reguleerib ehitusseadustik.</p> <p><i>Lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse muutmiseks puudub vajadus</i></p>
		<p>4. Palume planeeringus sätestada vajadus mitut aktiivses kasutuses olevat kinnistut teenindavate erateede avalikult kasutatavaks määramiseks, vajadusel transpordimaa kavandamiseks ja vastavalt ehitusseadustikule teeregistrisse kandmiseks, et tagada juurdepääs planeeringualal asuvatele kinnistutele.</p>	<p>ÜP lähteseisukohtades on üheks planeeringu ülesandeks määrata perspektiivselt avalikus kasutuses olevad teed. Täpsemad tingimused töötatakse välja planeeringu menetluse käigus.</p> <p><i>Lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse muutmiseks puudub vajadus</i></p>
		<p>5. Planeerida juurdepääsud kinnistutele, millel juurdepääs avalikele teedele puudub, kuid on perspektiivselt vajalik (elamumaad, tootmiskaad jms). Planeeringu seletuskirjas kajastada, et kinnistute maakorralduslikul jagamisel tuleb juurdepääs riigiteele tagada seni kinnistut teenindanud juurdepääsu kaudu ühiselt ning uut moodustuvatel katastriüksustel puudub õigus igapäev eraldi juurdepääsu saamiseks riigiteelt. Detailplaneeringu kohustuseta alade ehitustingimuste määratlemisel sätestada, et ehitustegevuse kavandamisel riigiteega külgneval alal tuleb juurdepääsuks reeglina kasutada kohalikke teid ja olemasolevaid ristumisi riigiteega.</p>	<p>Üldplaneeringu tasemel ei ole mõistlik lahendada üksikute kinnistute juurdepääsu küsimust. Nõustuda ettepanekuga seletuskirja täiendamiseks.</p> <p><i>Lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse muutmiseks puudub vajadus</i></p>
		<p>6. Planeeringu seletuskirjas kasutada Riikliku teeregistri (http://teeregister.ee/) põhiseid teede nimetusi ning numbreid.</p>	<p>Võetakse planeeringu koostamisel arvesse.</p> <p><i>Lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse muutmiseks puudub vajadus</i></p>
		<p>7. Arendustegevusega seotud juurdepääsude planeerimisel arvestada arendusest avalduva mõjuga olemasolevale riigiteede võrgule, sh liiklusohutusele alltoodud üldpõhimõtetel:</p> <p>a. Lahendada lähestikku asuvate arendusalade juurdepääsud riigiteelt ühe ühise ristumiskohana, so juurdepääsud koondada planeeringuala siseseks kogujateeks. Planeeringujoonistel näidata tingmäärgiga perspektiivne juurdepääs avalikult kasutatavatele teedele. Juurdepääsude kavandamisel lähtuda tee funktsiooniga seotud põhimõttest, et kohalikku liiklust teenindab eelkõige kohalik tee, so madalama klassi tee. Vältida tuleb planeerimisel kohaliku liikluse suunamist transiitliiklusega teele.</p>	<p>Üldplaneeringuga määratakse liikluskorralduse üldised põhimõtted. Esitatud konkreetsete ettepanekutega arvestamise vajadust kaalutakse edaspidi.</p> <p><i>Lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse muutmiseks puudub vajadus</i></p>

		<p>b. Arendusalade juurdepääsude edasisel kavandamisel lähtuda üldplaneeringus näidatud juurdepääsuteede lahendusest ning näha ette ülejäänud olemasolevate juurdepääsuteede sulgemine.</p> <p>c. Liiklusele olulist mõju avaldavate arenduste (nt kaubanduskeskused jne) kavandamisel tuleb vältida nende planeerimist keskuse tegevusalast väljapoole, mis toob kaasa pendelliikluse.</p> <p>d. Väljaspool tiheasustusala tuleb vältida asustuse planeerimist kitsa ribana piki riigiteed ja riigitee erinevatele pooltele, mis toob kaasa vajaduse pidevaks riigitee ületamiseks.</p> <p>e. Uute arendus- ja elamualade määramisel analüüsida, kas olemasolev teedevõrk seda toetab ning lähtuda asjaolust, et Maanteeamet ei võta enda kohustuseks riigiteede ümberehitamist arendustegevuse võimaldamiseks.</p> <p>f. Planeeringus tuleb määrata riigi põhimaanteele nr 10 Risti – Virtsu – Kuivastu – Kuressaare juurdepääsu põhimõtted ja perspektiivsete kohalike- ja kogujateede asukohad. Põhimaanteega ühendamine toimub ainult üldplaneeringuga kavandatud teedevõrgu sõlmede kaudu ning põhimaanteele ei ole lubatud rajada uusi samatasandilisi ristumiskohti. Olemasolevad üksikute kinnistute ristumiskohad säilivad senise maakasutuse tarbeks, kuid ei pruugi jääda Normidele mittevastavuse korral pikas perspektiivis säilitatavaks.</p>	
		<p>8. Planeeringu seletuskirjas käsitleda parkimise korraldamise põhimõtteid. Arendusalade, sh avaliku kasutusega alade planeerimisel (puhkealad, supuskohad jm) tuleb lahendada parkimine väljaspool riigiteed soovitatavalt kavandatuga samale poole teed liiklejate ohutuse tagamiseks. Parkimiskohtade arvu määramisel võtta aluseks EVS 843 Linnatänavad.</p>	<p>Üldplaneeringus käsitletakse parkimise korraldamise põhimõtteid.</p> <p><i>Lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse muutmiseks puudub vajadus</i></p>
		<p>9. Planeerimisel vältida müra- ja saastetundliku arenduse kavandamist riigitee kaitsevööndis. Juhul, kui riigitee kaitsevööndis siiski kavandatakse müra- ja saastetundlikke arendustegevusi, peab arendaja arvestama liiklusest tuleneva müra jm kahjuliku mõjuga ja tagama normidele vastavuse läbi leevendavate meetmete tarvitusele võtmise ning finantseerimise. Nimetatud kohustus peab olema fikseeritud üldplaneeringu seletuskirjas.</p>	<p>Võetakse planeeringu koostamisel arvesse.</p> <p><i>Lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse muutmiseks puudub vajadus</i></p>
		<p>10. Teeme ettepaneku üldplaneeringus käsitleda maardlate üldisi kasutustingimusi. Kavandatavatele maardlate kasutustingimuste juurde lisada tingimusena liikluskoormusele vastavate juurdepääsuteede tagamine, sh vajadusel tuleb planeerida olemasolevate teede, kaasa arvatud riigiteede kandevõime tugevdamine.</p>	<p>Maardlate üldiste kasutustingimuste määramine on ÜP lähteseisukohtades kirjas. Ettepanek võetakse planeeringu koostamisel arvesse.</p> <p><i>Lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse muutmiseks puudub vajadus</i></p>
		<p>11. Planeeringu seletuskirjas välja tuua põhimõte, et üldjuhul arendusalade sademevett riigiteede kraavidesse mitte juhtida.</p>	<p>Ettepanekut kaalutakse planeeringu hilisemas etapis.</p> <p><i>Lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse muutmiseks puudub vajadus</i></p>

	<p>12. Tehnovõrkude koridoride planeerimisel tuleb vältida nende kavandamist riigitee transpordimaale, mis on vajalik eelkõige tee ja selle koosseisu kuuluvate rajatiste paigutamiseks. Lisaks tuleb arvestada riigiteede kaitsevööndisse tehnovõrkude ja -rajatiste kavandamisel Normide peatükk „Tehnovõrgud“ esitatud nõuetega ning vastavad planeeringud, projekteerimistingimused ja projektid tuleb kooskõlastada Maanteeametiga.</p>	<p>Ettepanekut kaalutakse planeeringu hilisemas etapis.</p> <p><i>Lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse muutmiseks puudub vajadus</i></p>
	<p>13. Palume arvestada, et Normide p 8.2. „Õhuliinide paigutamine“ lg 2 alusel peab maanteea lõikumisel planeerima side- või elektriliini posti või maantee läheduses ükskõik mis otstarbega masti (sh tuulik, sidemast) tee muldkeha servast vähemalt võrdsele kaugusele posti või masti kõrgusega. Tuuliku puhul tuleb masti kõrgusele lisada tiiviku laba pikkus.</p>	<p>Võetakse planeeringu koostamisel arvesse.</p> <p><i>Lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse muutmiseks puudub vajadus</i></p>
	<p>14. Suure väina püsiühendusega seonduva käsitlemisel lähtuda koostatavate Saare ja Lääne maakonnaplaneeringute protsessis kokku lepitud lahendustest.</p>	<p>Suure väina püsiühendusega seonduva käsitlemisel lähtutakse koostatavast Saare maakonnaplaneeringust ning välistatakse trassikoridoride alale ulatuslike investeeringute tegemine.</p> <p><i>Lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse muutmiseks puudub vajadus</i></p>
	<p>15. KSH väljatöötamise kavatsuse koostamisel tuleb riigiteedega seonduva käsitlemisel lähtuda Vabariigi Valitsus 16.10.2013. a. korraldusega nr 448 vastu võetud „Riigimaanteede teehoiukava aastateks 2014-2020“</p>	<p>Võetud teadmiseks.</p> <p><i>Lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse muutmiseks puudub vajadus</i></p>
	<p>16. Üldplaneeringu koostamise käigus tuleb hinnata üldplaneeringuga kavandatavate tegevuste mõju riigiteedele. St, et kui kavandatakse perspektiivseid arendusalasid, tuleb lisaks juurdepääsude näitamisele hinnata, kas kavandatava tegevusega seotud liikluskoormusest on vajalik riigiteede rekonstrueerimine või ümberehitus.</p>	<p>Võetakse planeeringu ja KSH koostamisel arvesse.</p> <p><i>Lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse muutmiseks puudub vajadus</i></p>
	<p>3. KSH väljatöötamise kavatsuse koostamisel käsitleda mh liiklusest tingitud keskkonnamüra ja tekkiva tolmu vähendamist, viidates Vabariigi Valitsuse 16.10.2013.a. korraldusega nr 448 vastu võetud „Riigimaanteede teehoiukava 2014-2020“-le, sest selles määratakse konkreetsed tegevused ja ka vahendid. Maanteeamet rakendab põhimõtet, mille kohaselt amet ei võta kohustusi müranormtasemetega tagamisel uut planeeritavatel aladel, see on arendaja kohustus.</p>	<p>Võetakse KSH koostamisel arvesse.</p> <p><i>KSH väljatöötamise kavatsuse täiendamist ei peeta vajalikuks, kuna väljatöötamise kavatsuses esitatud punktid katavad nimetatud valdkonna.</i></p>
	<p>4. KSH väljatöötamise kavatsuse koostamisel hinnata maakasutuse ja teedevõrgu kavandamisel avalduvat mõju liiklusohutusele, vastavalt EL direktiivi 2008/96 artiklile 3.</p>	<p>KSH väljatöötamise kavatsust täiendati vastavalt ettepanekule.</p>
<p>Maanteeamet 03.05.2016 nr 15-2/16-00033/056</p>	<p>Täiendada keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsust kliimamuutustest tulenevate võimalike mõjude hindamisega.</p>	<p>KSH väljatöötamise kavatsust täiendati vastavalt ettepanekule.</p>

3	Põllumajandusamet 14.04.2016 kiri nr 14-18/766-1	1) Põllumajandusmaa mõiste on laiem ja selles mõistes sisalduvad kõik põllumajanduslikuks tegevuseks kasutatavad ja sobivad maad. Valla üldplaneeringuga tuleks määratleda väärtuslike põllumajandusmaade üldised kasutustingimused. Peamiseks põllumajandusmaade väärtuslikkuse kriteeriumiks on mulla boniteet. Lisaks selle tuleks arvestada ka maaparandussüsteemide toimivusega. Muhu vallas on maaparandussüsteeme ca 1530 ha. Üldplaneeringus tuleks määratleda üldised ja tasakaalustavad meetmed väärtuslike põllumajandusmaade säilimiseks ja kasutamiseks, mis üldplaneeringu kaudu tagaksid põllumajandusmaa kui hindamatu ja piiratud ressursi säilimise ja nende maade kasutamise üksnes põllumajanduslikul otstarbel.	Täpsustada lähteseisukohti põllumajandusmaa osas.
4	Keskkonnaamet 21.04.2016 kiri nr 6-2/16/4284-2	1. Lähteseisukohtade peatükis 2 on välja toodud Muhu valla üldplaneeringu ülesanded tulenevalt planeerimisest (edaspidi nimetatud PlanS) § 75 lg 1. PlanS § 75 lg 2 annab võimaluse, et üldplaneeringuga lahendatavate ülesannete otsustamisel lähtutakse kohaliku omavalitsuse üksuse ruumilistest vajadustest ja planeeringu eesmärgist. Kui lähteseisukohtade koostamise hetkel ei oska planeeringu koostamise korraldaja ette näha, kas mõni PlanS § 75 lg 1 toodud ülesanne ei ole Muhu valla üldplaneeringu koostamisel asjakohane ja vajalik, võiks lähteülesandes viidata PlanS § 75 lg 2-le ja sätestada, et planeeringu ülesanded võivad muutuda planeeringu koostamise käigus tulenevalt Muhu valla ruumilistest vajadustest ja planeeringu eesmärgist, sest ka lähteseisukohtade peatükis 3 on juba täpsustatud, millised planeeringu koostamise algetapis selgunud teemad vajavad planeerimisprotsessis ja KSH läbiviimisel suuremat tähelepanu. 2. Lähteseisukohtade peatükis 4 on välja toodud, millised teemajoonised üldplaneeringu põhilahenduse väljatöötamiseks koostatakse. Keskkonnaamet teeb ettepaneku koostada ka loodusväärtuste teemajoonise, millel oleks kajastatud looduskaitsealused objektid ja rohevõrgustik ning mis aitaks üldplaneeringu lahenduse väljatöötamisel arvestada looduskaitselisi aspekte. 3. PlanS § 6 p 12 nimetab valdkonnad, mida planeeringu lähteseisukohtades peab käsitlema. Muuhulgas tuleb nimetatud punkti kohaselt anda ülevaade planeeringu koostamisse kaasatavatest isikutest. Lähteseisukohtade peatükis 5 on toodud, et üldplaneeringu lahenduse väljatöötamine toimub kohaliku omavalitsuse spetsialistide, avalikkuse ja erinevate huvigruppide koostöös. Keskkonnaamet palub lähteisukohti täiendada ja täpsustada, millised huvigrupid üldplaneeringu koostamisse kaasatakse. Asutusi ja isikuid, kellega üldplaneeringu koostamisel koostööd tuleb teha, täpsustab PlanS § 76 ja kooskõlastamise aluseid Vabariigi Valitsuse 17.12.2015 määrus nr 133 „Planeeringute koostamisel koostöö tegemise kord ja planeeringute kooskõlastamise alused“.	Võtta arvesse ja täiendada ÜP lähteseisukohti. Võtta arvesse ning täiendada lähteseisukohti, lisades punkti 3. Loodusväärtuste teemakaardi koostamise vajaduse Täiendada peatükki 4. viitega KSH väljatöötamise kavatsusele, kus on välja toodud huvigrupid.

		<p>4. KSH väljatöötamise kavatsuse peatükis 3 on toodud milliste keskkonnakomponentide loikes KSH käigus üldplaneeringust tulenevaid strateegilisi keskkonnamõjusid hinnatakse. Keskkonnaamet palub punkti 2 „Tehiskeskond“ alla lisada ka jäätmemajanduse valdkonna, kuna kohaliku tähtsusega jäätmeäitluskohtade asukohta ja nendest tekkivate kitsenduste määramine on üks PlanS § 75 sätestatud üldplaneeringu ülesannetest ja sellega kaasnevaid mõjusid tuleks hinnata ka KSH käigus.</p>	<p>Kuna Muhu vallas puuduvad kohaliku tähtsusega jäätmeäitluskohtad ning nende kavandamist üldplaneeringuga ei kavandata, siis ei ole nende mõjude hindamine KSH-s põhjendatud.</p> <p><i>Lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsust mitte täiendada</i></p>
		<p>5. Sama peatüki punkti 3 „Sotsiaalne, majanduslik ja kultuuriline keskkond“ alla võiks lisada ettevõtluse.</p>	<p>Täiendada KSH väljatöötamise kavatsust vastavalt ettepanekule</p>
		<p>6. KSH väljatöötamise kavatsuse peatükis 5 toodud tabelis on nimetatud asutused ja isikud, keda ÜP alusel kavandatav tegevus võib mõjutada või kellel võib põhjendatud huvi selle vastu olla. Keskkonnaamet on tabelisse märgitud kui KSH järelevalvaja, kuid hetkel kehtiva seadusandluse kohaselt ei ole KSH menetluses järelevalvaja rolli, kuigi Keskkonnaamet on endiselt KSH menetluse osaline. Keskkonnaamet palub tabelit korrigeerida.</p>	<p>Viia siisse parandus vastavalt ettepanekule</p>
		<p>7. Keskkonnaamet palub eelnimetatud tabelisse lisada ka Muinsuskaitseameti, kelle põhiülesanne on muinsuskaitsetöö korraldamine, riikliku järelevalve teostamine mälestiste ja muinsuskaitsealade üle ning kultuurimälestiste riikliku registri pidamine.</p>	<p>Täiendada KSH väljatöötamise kavatsust vastavalt ettepanekule</p>
5	<p>Keskkonnaministeerium 11.05.2016.a. kiri nr 7-15/16/1995-4</p>	<p>1. Üldplaneeringu lähteseisukohtade osas anname teada, et veeseaduse § 24¹ lõige 3 alusel tuleb Muhu valla üldplaneeringu põhiseisukohtade punkti 4 lisada perspektiivis ühiskanalisisatsiooniga kaetavate alade kaardi koostamine ning üldplaneering peab sisaldama ka reoveekogumisalade kaarte. Liigvee ja sademevee võimalikult ohutu ja efektiivse ärajuhtimise tagamiseks tuleks planeeringus kaardistada rohealad.</p>	<p>Täiendada lähteseisukohti perspektiivis ühiskanalisisatsiooniga kaetavate ja reoveekogumisalade kaardi koostamisega.</p> <p>Muhu vald on hajaasustuspiirkond, kus valdavalt on tegemist loodusliku või looduslähedase keskkonnaga. Piirkonnas on kõvapinnase osakaal väike ning sade- ja liigvete ärajuhtimise probleem ei ole aktuaalne. Rohealade kaardistamine ei ole seega asjakohane.</p>
		<p>2. Planeerimisseaduse § 80 lõike 1 järgi koostab üldplaneeringu koostamise korraldaja KSH väljatöötamise kavatsuse pärast üldplaneeringu ja KSH algatamist. Nõuded KSH väljatöötamise kavatsuse sisule on sätestatud sama paragrahvi lõikes 2 (nt võimalik mõju Natura 2000 võrgustikualale) ning see on aluseks KSH aruande koostamisele. Keskkonnamõju strateegilise hindamiseväljatöötamise kavatsuse peab eelnevast lähtuvalt koostama pädev isik, kelleks on KeHJS § 34alusel KSH eksperdi nõuetele vastav isik.</p>	<p>Nimetatud seadustest ei tulene, et KSH VTK peaks koostama KSH eksperdi nõuetele vastav isik.</p> <p>Planeerimisseaduse § 80 lõike 1 kohaselt koostab KSH VTK üldplaneeringu koostamise korraldaja, kelleks üldplaneeringu korral on kohaliku omavalitsuse üksus.</p> <p>Nõustume, et tagamaks keskkonnamõjude tuvastamist võimalikult varases etapis ning KSH aruande kõrgemat kvaliteeti on KSH VTK koostamisse otstarbekas kaasata KSH eksperdi nõuetele vastav juhtekspert.</p>

		<p>3. Muhu valla KSH väljatöötamise kavatsuse osas anname teada, et kui planeeringuga kavandatakse valla territooriumile objekte või tegevusi, mille teenindamiseks või toimimise tagamiseks on vaja muuta rannajoont, teha süvendus- või kaadamistööd mere põhjas või paigaldada tahkeid aineid mere põhja, siis tuleb KSH-s välja tuua selliste objektide võimalikud mõjud. Kuna on võimalik, et KSH avaliku arutelu käigus võib tekkida ettepanekuid veekogude kallastele ehituskeeluvööndite loomiseks ning siis on omavalitsusel vaja lisada keskkonnaregistri veekogude nimistusse looduskaitseaduse (RT I 2004, 38, 258) alusel kaitstavaid jõgesid ja ojasid, siis teavitame, et KSH algatamisel oleks kohane seda teha.</p>	<p>Võtta arvesse ja täiendada KSH väljatöötamise kavatsust.</p> <p>Piirkonnas ei ole loodusilmelisi veekogusid, millel praegu kalda kitsendusi kehtestatud ei ole, kuid vee ja elustiku kaitse eesmärgil oleks kalda kitsenduste kehtestamine vajalik</p>
		<p>KSH käigus ranna kaitse eesmärkidega seonduval üleujutusosalade hindamisel ning rohevõrgustiku toimimise hindamisel tuleb arvestada kliimamuutuste mõjuga, samuti tuleb hinnata kliimamuutuste ja radooni mõju inimeste tervisele.</p>	<p>Võtta KSH koostamisel arvesse. <i>Lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse muutmiseks puudub vajadus</i></p>
		<p>Keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsusse tuleb lisada eraldi punkt " mõjutatava keskkonna kirjeldus ", kus tuuakse välja valla territooriumil olevad kaitstavad loodusobjektid ja Natura 2000 alad. Punkti 3 Üldplaneeringu rakendamise eeldatavalt kaasnedes võiva olulise keskkonnamõju alla tuleb lisada, millise meetodika ja millise juhendmaterjali järgi hinnatakse mõju Natura 2000 võrgustikule.</p>	<p>Täiendavad KSH väljatöötamise kavatsust mõjutatava keskkonna kirjeldusega ning Natura 2000 võrgustiku mõjude hindamise meetodika ja juhendmaterjalidega.</p>
6	<p>Päästeamet 27.04.2016.a. kiri nr 7.3-4.4/7296-2</p>	<p>Lääne päästkeskus teeb ettepaneku lisada üldplaneeringusse järgmised punktid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Paadisadamate projekteerimisel ja renoveerimisel arvestada päästetingimustega: tagada juurdepääs, veeskamise ja ümberkeeramise koht päästetehnikale (reageerimine merepääste sündmustele); • Teedevõrgu arendamisel (ja korrastamisel) tuleb arvestada päästeautode juurdepääsu tagamisega (EVS 812-7). (Rohkem tähelepanu teede, mis ei ole päästeautodega läbitavad, kuid viivad eluhoonete juurde (tulekahjud/õnnetused inimestega, kuhu ei ole võimalik ligi pääseda); • Lisada põhimõte - ohtlike ettevõtete ei ole lubatud planeerida elamualadele lähemale kui 300 meetrit, kus antud number on keskmine ohtlike ettevõtete ohuala (välistab tulevikus olukorra, kus ohtlik ettevõtte kerkib elamute naabruses olevale tööstusalale ja planeeringus ei ole täpselt kirjeldatud ohutuid vahemaid). 	<p>Nõustume esitatud põhimõtetega. Lääne päästkeskuse ettepanekuid kaalutakse üldplaneeringu selsetuskirja koostamisel.</p> <p><i>Lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse muutmiseks puudub vajadus</i></p>
7	<p>Saare Maavalitsus 21.04.2016 kiri nr 12-2/16-371-2</p>	<p>Palume üldplaneeringu koostamisel lähtuda ajakohastest maakonnaplaneeringu materjalidest, mis on kättesaadavad Saare Maavalitsuse veebilehelt aadressiga https://saare.maavalitsus.ee/koostatav-maakonnaplaneering.</p>	<p>Võtta teadmiseks. Maakonnaplaneeringuga sätestatud üldiste suundumustega arvestatakse. <i>Lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse muutmiseks puudub vajadus</i></p>
		<p>üldplaneeringu koostamisel teha koostööd Kaitseliiduga ning koostamisse kaasata AS Elering ja Elektrilevi OÜ</p>	<p>Võtta teadmiseks. Kaasata AS Elering ja Elektrilevi OÜ ning teha koostööd Kaitseliiduga.</p>

8	Muinsuskaitseamet 28.04.2016 nr 1.1-7/761-1	palume eelnõu seletuskirjas eraldi välja tuua avalikus ruumis paiknevad riiklikud kultuurimälestised liikide kaupa (ajaloo-, ehitus-, arheoloogia- ja kunstimälestised).	Tuua ÜP seletuskirjas välja riiklikud kultuurimälestised liikide kaupa <i>Lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse muutmiseks puudub vajadus</i>
		Oluline on hinnata ka kultuurikeskkonna säilitamist tagavate tingimuste seadmise piisavust ja vajadusel teha strateegilise keskkonnamõju hindamise käigus täiendavaid ettepanekuid	Hinnata KSH väljatöötamise kavatsuse p 3.6. raames <i>Lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse muutmiseks puudub vajadus</i>
		Muinsuskaitseamet juhib tähelepanu järgmistele analüüsimist vajavatele teemadele ja vajadusele hinnata planeeringu elluviimisega kaasneva võiva mõjusid: - erinevate ajaperioodide kultuurpärandi kihistused ja nende väärtus. Väärtust võiks omistada ajaloosündmustega või kohapeal tuntud muistenditega seotud paikadele, kultuuritegelaste elu ja tegevusega seotud paikadele, kohalikele inimeste eneseteadvustamise ja samastumise kohtadele; - võimalikud arheoloogiliselt väärtuslikud alad. Piirkondi, kus arheoloogiamälestiste kontsentratsioon on eriti suur, tuleb arvestada mälestistele sobiliku keskkonna säilitamisega ning asjaoluga, et muinas- ja keskaegsete asustuskeskuste läheduses võib olla veel leidmata arheoloogiapärandit. (asulakohti, kalmeid, rauasulatuskohti jms). Mälestiste rühmale sobilik keskkond on traditsiooniline ajaloolise asustusstruktuuriga maastik. Kui üldplaneeringuga soovitakse muuta senist maakasutust või rajada ja arendada sadamaid, tuleb arvestada seni veel leidmata arheoloogiapärandiga ning tagada selle säilimine ja uurimine. Sellistel juhtudel soovitame ühendust võtta Muinsuskaitseametiga, et välja selgitada seni veel leidmata arheoloogiapärandi võimalik olemasolu. - olemasolevad ja potentsiaalsed miljööväärtuslikud alad. Väärtuskriteeriumiteks võivad olla tüüpilisus ja ebatüüpilisus. Et määrata külladesse ehitamise ja maakasutamise tingimused, soovitame analüüsida küllade väljakujunenud struktuuri ja pidada oluliseks nende säilitamist. Oluliseks tuleb pidada väärtusliku miljöoga küllade krundi suurusi, hoonestuse ja kujundamise elemente, hoonestuse struktuure ja maakasutust. Uut hoonestust ja maakasutust tuleb sobitada vanaga olemasolevaid väärtusi rikkumata. Väärtuslikud on piirkonnad, kus on algupäraselt säilinud taluarhitektuuri, on jälgitav ajalooline asustusstruktuur ja teedevõrk, traditsiooniline maakasutus; - ajalooliselt väärtuslikud objektid, sh hooned, monumendid, sillad, teed, tähised jne ning nende säilimiseks vajalike tingimuste seadmine; - maastikupilt, sh vaated kultuurilooliselt olulistele objektidele, vaatekoridoride määramine; - väärtuslike maastike piiride täpsustamine. Keskkonna kultuuristamisel varasemate põlvkondade töö väärtustamine. Ajaloolise väärtusega on	Võtta arvesse ning analüüsida ÜP eskiisi ja KSH koostamise raames. Üldplaneeringu täpsusastme tasandil. Võimalusel kaasta üldplaneeringu maakasutuse ja ehitusküsimuste töörühmadesse muinsuskaitseameti esindajad. <i>Lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse muutmiseks puudub vajadus</i>

		<p>maastikumuster, kus võib leida muinasaegseid, mõisaaegseid, taluaegseid ja kolhoosiaegseid maastikke. Olulised on maastikud, kus on kiviaiad, -vared, lahtised madalad kraavid, alleed, veskite paisud, veskijärved jms.</p> <ul style="list-style-type: none"> - kultuurilise eripära säilimine talude planeeringutes, ehitistes, rajatistes, aedades, parkides jm. - 20. sajandi arhitektuuri seisukorra hindamine ja analüüs võttes aluseks projekti Eesti 20. sajandi väärtusliku arhitektuuri kaardistamine ja analüüs tulemused 	
9	Kaitseministeerium 28.04.2016 nr 12.1-1/16/1337	<p>Muhu vallas Levalõpme külas asub riigikaitse ehitise Muhu linnak, millel on piiranguvöönd 2 km kinnistu välispiirist. Kaitseministeeriumiga tuleb kooskõlastada kõik riigikaitse ehitise piiranguvööndisse jäävad ja ulatuvad planeeringud ning projekteerimistingimused või nende andmise kohustuse puudumisel ehitusloa eelnõu või ehitamise teatis. Piiranguvöönd on kehtestatud ehitusseadustiku § 120 lg 2 alusel ning kaitseministri 26.06.2015 määruses nr 16, mille § 3 lõige 4 sätestab, et riigikaitse ehitiste piiranguvöönd ja piiranguvööndi ulatus täpsustatakse üldplaneeringus või määratakse üldplaneeringus. Seega palume Muhu linnakut ja selle piiranguvööndit käsitleda nii üldplaneeringu seletuskirjas kui ka kaardil. Piiranguvööndi kohta saadame Teile kaardikihi meilitsi.</p>	<p>ÜP joonisel ja seletuskirjas kajastatakse riigikaitse ehitise piiranguvöönditega.</p> <p><i>Lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse muutmiseks puudub vajadus</i></p>
		<p>Üldplaneeringus võib käsitleda Kaitseliidu Saaremaa malevat, kelle territoriaalses või funktsionaalses vastutuspiirkonnas on ülesanne korraldada liikmete sõjalist väljaõpet ja tagada liikmete valmisolek täita allüksuse ülesandeid. Samuti on Kaitseliidu eesmärk panustada kogukondlikku tegevusse ja tõsta nõnda nii elanikkonna aktiivsust kui ka suurendada piirkonna turvalisust.</p>	<p>Kaitseliidu Saaremaa maleva kajastamise otstarbekust üldplaneeringus hinnata planeeringu koostamise etapis.</p>
		<p>Teeme ettepaneku käsitleda Muhu valla üldplaneeringus Kaitseliidu laskeväljaõppe võimalusi Muhu vallas Koguva karjääris. Eelkõige on võimalus üldplaneeringuga välja selgitada ala tulevik ja kasutustingimused.</p>	<p>Peame vajalikuks teema täpsemat läbiarutamist üldplaneeringu eskiislahenduse koostamise algfaasis.</p>
		<p>Kaitseministeeriumiga tuleb kooskõlastada mistahes kõrgusega tuulegeneraatorite, sh üksiktuulikute, ja tuuleparkide planeeringud, ehitusprojektid, projekteerimistingimused või nende andmise kohustuse puudumisel ehitusloa eelnõu või ehitamise teatis. Kuna Muhu vallas paikneb Eesti riigikaitse jaoks ülioluline õhuseireradar, siis on tõenäoline, et valda ei ole võimalik püstitada igasuguse kõrguse, tüübi ja asukohaga tuulikuid. Seetõttu on oluline üldplaneeringusse kirjutada, et kavandatava tuulegeneraatori täpsest asukohast sõltuvalt võib olla tuuliku püstitamine võimatu või selle kõrgus võib olla piiratud. Palume peale Kaitseministeeriumiga kooskõlastamisel rõhutada, et Kaitseministeeriumiga tuleb koostööd alustada tuulegeneraatori, sh üksiktuuliku, ja tuulepargi arendamise algusetapis.</p>	<p>ÜP seletuskirjas rõhutada Kaitseministeeriumiga koostöö tegemise vajadust tuulegeneraatori arendamise algetapis. Võimalike tuulegeneraatorite paigaldamiseks sobilike alade väljatöötamisel ÜP eskiislahenduse koostamise etapis teha koostööd Kaitseministeeriumiga.</p> <p><i>Lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse muutmiseks puudub vajadus</i></p>

		<p>Kaitseministeeriumiga tuleb kooskõlastada kogu vallas kõigi üle 28 m kõrguste ehitiste planeeringud, projekteerimistingimused või nende andmise kohustuse puudumisel ehitusloa eelnõu või ehitamise teatis.</p>	<p>Kooskõlastuse kohustust reguleerivad õigusaktid, mistõttu ei ole üldplaneeringusse kooskõlastamise kohustuse sissekirjutamine vajalik ega põhjendatud. <i>Lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse muutmiseks puudub vajadus</i></p>
		<p>Kaitsevägi ja Kaitseliit kasutavad metsaalasid riigikaitse väljajõe korraldamiseks. Väljajõe ajal tuleb ümbritsevate alade elanikel ja kasutajatel arvestada teatud müra leviku ning raskesõidukite ja inimeste liikumisega. (Metsaseadus § 36.) Palume valla üldplaneeringus käsitleda riigikaitse väljajõe toimumist Muhu valla territooriumil.</p>	<p>Riigikaitse väljajõe toimumist väljaspool riigikaitse ehitisi kajastada ÜP seletuskirjas. <i>Lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse muutmiseks puudub vajadus</i></p>